

Aan de gemeenteraad
cc commissieleden
cc pers

DATUM 3 april 2024
ZAAKNUMMER 1420383
BEHANDELD DOOR Jordi Romp
TELEFOON (035) 629 2043
UW KENMERK
BETREFT Beantwoording vragen artikel 41 RvO van fractie Democraten Hilversum over wateroverlast

Geachte raadsleden,

Op 29 februari 2024 heeft de fractie van Democraten Hilversum vragen gesteld (hieronder *cursief*) op basis van artikel 41 van het Reglement van Orde over wateroverlast. In deze brief worden de vragen beantwoord. In de vraagstelling en beantwoording wordt verwezen naar een onderzoek en afstudeerscriptie door B. van der Velde bij de Hogeschool Utrecht.

Vraag 1:

*"De afgelopen 10 jaar is het grondwater steeds meer gestegen. Dit komt doordat het steeds meer regent, en doordat er minder grondwater wordt gebruikt voor drinkwater. Er wordt verwacht dat grondwaterstanden verder zullen stijgen in de toekomst." website Gemeente Hilversum.
Wanneer is het peilbesluit voor de grondwaterstand voor het grondgebied van de gemeente Hilversum voor het laatst geactualiseerd en wat hield die actualisatie in?*

Antwoord 1:

Voor grondwater wordt geen peilbesluit vastgesteld. De gemeente monitort wel structureel de grondwaterstand. Tot afgelopen najaar was de fluctuatie "normaal", vanaf eind 2023 zien we een extremere grondwaterstand optreden als gevolg van de langdurige extreme regenval. De laatste keer dat we een dergelijke grondwaterstand hebben gehad was in 1966.

Vraag 2:

"Op diverse locaties vindt ontwikkeling plaats of zijn ontwikkelingen voorzien. Dit leidt tot toename van regenwater- en vuilwaterafvoer. Zolang de flessenhals in het rioolstelsel blijft, zullen wateroverlastproblemen verder toenemen." Raadsvoorstel Aanpassing GWP-maatregel berging 1221 Minckelersstraat.

"Knelpunten door kruisende leidingen en drempels. Veroorzaakt door allerlei aanpassingen in de afgelopen 100 jaar.", BVS presentatie gemeente Hilversum.

Uit de passage uit het raadsvoorstel en uit de recente presentatie tijdens een Beeld Vormende Sessie rond het Gemeentelijk Watermanagement Plan (GWP) blijkt het causaal verband tussen de gedraging (of het nalaten) van de gemeente en de overlast en mogelijke schade.

Overweegt het college met deze kennis van zaken om verdichtingsprojecten te temporiseren, aan te passen of geheel van af te zien? (Bruisend Hart, 1221, Stationsgebied? Centrum)

Antwoord 2:

Nee, bij nieuwbouw/herinrichting wordt hemelwater zoveel mogelijk lokaal opgevangen en geïnfiltreerd (afkoppelen) zodat rioolstelsels de afvoer ten tijde van grote buien beter aankunnen, nieuwbouw en herinrichting leveren daarom juist een verbetering op ten opzichte van de huidige situatie. Het advies is om bij alle ruimtelijke ontwikkelingen te ontwerpen vanuit water en bodem sturend en daarbij voldoende ruimte voor hemelwater in alle ruimtelijke opgaven mee te nemen. Met deze werkwijze wordt een verbetering van de huidige situatie bereikt.

Aanvullend ter verduidelijking:

- In het voorstel "Overdekte Gracht" gaat het om aanpassing van het rioolstelsel dat vuilwater en regenwater afvoert via gemengde riolering naar de rioolwaterzuivering in oost Hilversum.
- Overlast in het centrum wordt ervaren als gevolg van krapte in het rioolstelsel, als zich een intensieve regenbui voordoet (veel regenval in korte tijd, 1 uur).
- De wateroverlast die mensen ervaren in kelders is als gevolg van de hoge grondwaterstand (het grondwatersysteem ofwel de natuurlijke fluctuatie van de grondwaterstand). Dit is een ander systeem dan het rioolstelsel voor de afvoer van regenwater en vuilwater.

Vraag 3:

Via het hoofdriool in de Minckelersstraat vindt de afvoer plaats van het Centrum, Noord, Trompenberg, Boomborg en Oost, wat neerkomt op circa 2/3 van Hilversum. Het evenredigheidsbeginsel wordt toegepast voor de investeringskosten bij het GWP.

Wordt het evenredigheidsbeginsel ook toegepast om nadelen mee te compenseren voor bewoners van woningen die de lasten ondervinden van de huidige knelpunten?

Antwoord vraag 3:

Het evenredigheidsbeginsel bij de GWP maatregelen wordt toegepast omdat 2/3 van het hemelwater in Hilversum afvoert via de Minckelersstraat. Deze grootschalige investering is voor een structureel probleem waar de hele gemeente baat bij heeft en waarvoor de lasten over de hele gemeente worden verdeeld. Indien hoge grondwaterstanden een structureel probleem gaan worden dan zal indien nodig de gemeente daarvoor bij oplossingen ook het evenredigheidsbeginsel gaan toepassen om de lasten te verdelen. Echter is de huidige situatie dusdanig extreem dat er voor nu geen grootschalige investeringen voorzien zijn. Voor nu is alleen de focus gericht op het beperken van de overlast. Als deze hoge grondwaterstand in de toekomst structureel zou worden (structureel betekent dat grondwater langere tijd en meerdere jaren achter elkaar tot vlak onder het maaiveld staat), heeft de gemeente de zorgplicht om doelmatige maatregelen te nemen in de openbare ruimte om de nadelige gevolgen van de hoge grondwaterstand voor de aan de grond gegeven bestemming zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken.

Vraag 4:

Anna's Hoeve

In 2014 ontving de gemeente de onderstaande onderzoeks-bevindingen:

"Om een T=100 bui van 24 uur zo snel mogelijk uit de stad te krijgen is een optimaal werkend hemelwater afvoerstelsel noodzakelijk. Om een gevoel te krijgen, bij een T=100 bui valt er 192.000m³ per 24 uur. Dit zou betekenen dat er 8000 m³/uur moet worden afgevoerd. De hoofdleiding richting de Vijvers Anna's Hoeve heeft een capaciteit van krap 6000 m³/u onder vrij verval. Dit betekent dat er nog 2000 m³/u extra noodzakelijk is. Tevens zou er vanaf een vijverpeil van 2,5m+NAP een pomp moeten draaien van 8000 m³/u om de overlast in de binnenstad weg te houden. Uitgezocht moet worden of alle 192.000 m³ ook daadwerkelijk tot afvoer komen." zie bijlage

Het waterpeil in Anna's Hoeve is ruim boven de 3.50 NAP.

Deelt de gemeente de bevinding dat ondanks de verbreding en vergroting van opvangcapaciteit er een kritische grens is bereikt in Oost?

Antwoord 4: Nee, voor oost is nog geen kritische grens bereikt. In reactie op citaten van het afstudeeronderzoek van B. Van de Velde in de vraagstelling (zie bijlage), geldt dat het maximum waterpeil voor Anna's Hoeve NAP +3,5 m is. Dit is 0,75 meter lager dan het minimale bouwpeil (NAP +4,25 m) in de directe omgeving.

Het waterpeil is in deze periode met hoge grondwaterstand en veel regen altijd nog ruim onder het maximum waterpeil voor Anna's Hoeve gebleven ([zie ook beantwoording art 41 vragen HvH februari](#)). Wel staat het peil in de vijvers hoger dan normaal en ook al langere tijd, omdat het grondwaterniveau al langere tijd hoog in combinatie met de grote hoeveelheid neerslag in de laatste maanden.

Het grondwater rond de vijver zit momenteel op NAP +2,50 m en daarmee 1,75 meter onder maaiveld en het minimale bouwpeil in de directe omgeving.

Aanvullend ter verduidelijking:

- In 2014 is gerekend aan het oppervlaktewatersysteem. Dit om de extra benodigde capaciteit van de waterberging (voor regenwater), die nu wordt aangelegd Bij de afrit A27 (waterberging Huydecopersweg), zo goed mogelijk te kunnen bepalen.
- Het hemelwaterriool in Hilversum oost watert straks niet alleen af naar de vijvers Anna's Hoeve maar ook naar de nieuwe waterberging Huydecopersweg.
- Het peil van NAP +2,5 m, dat wordt genoemd in de vraagstelling, is niet het maximum waterpeil voor de vijvers Anna's Hoeve.

Vraag 5:

West-Indië-kwartier

Het huidige infiltratiesysteem, aangelegd tijdens de bouw van de snelweg, blijkt ontoereikend te zijn. In het tracé-besluit van de A27 staat "De aanpassing van de A27/A1 mag de werking van het watersysteem niet negatief beïnvloeden."

Het West-Indië-kwartier en de nabije omgeving merken dat er wel degelijk negatieve effecten optreden, zoals onderlopen weggedelen onder het viaduct en privé-gronden.

Gaat de gemeente onmiddellijk in overleg met Rijkswaterstaat en andere betrokken partijen om deze ernstige wateroverlast en potentiële schade aan het kunstwerk (viaduct) en privé-terreinen structureel te bestrijden en te voorkomen?

Antwoord 5:

De tunnel en het wegdek dat is ondergelopen was het gevolg van de hoge grondwaterstand. Hier stond grondwater op maaiveld. We zijn in gesprek met Rijkswaterstaat over de mogelijkheid om dit water af te kunnen voeren mocht een soortgelijke situatie zich opnieuw voordoen.

Vraag 6:

In het rioolplan 2015-2020 staat dat in West-Indië kwartier overlast wordt ervaren door bewoners wanneer het grondwaterpeil hoger komt dan 1 meter onder het maaiveld.

Welke concrete maatregelen zijn in de afgelopen jaren uitgevoerd die bij langdurige en of zware regenbuien een goede afwatering borgen?

Antwoord 6:

[Zie ook antwoord Art. 41 vragen van Hart voor Hilversum over wateroverlast \(d.d. 15 januari 2024, antwoord 15 februari 2024\).](#)

De gemeente neemt een proactieve houding aan als het gaat om het informeren en adviseren van projectontwikkelaars en bewoners met betrekking tot ondergrondse bouw, hierbij moet rekening worden gehouden met het heersende grondwaterpeil. In de afgelopen maanden was de grondwaterstand extreem hoog en heeft de gemeente een tijdelijk gedoogbeleid gehanteerd als het gaat om lozing van grondwater dat uit kelders wordt gepompt. Daarnaast is er waar mogelijk extra ruimte in het stelsel gecreëerd om dit water vervolgens af te kunnen voeren.

Het rioelstelsel functioneert goed bij langdurige regen, in de afgelopen jaren is het stelsel steeds geoptimaliseerd.

Maatregelen die in de afgelopen jaren uitgevoerd en opgestart zijn om bij zware regenbuien een goede afwatering te borgen, zijn:

- de capaciteit van de bufferbakken bij RWZI in Hilversum oost is aanzienlijk verruimd toen de RWZI werd verplaatst;
- het maken van een waterberging bij Huydecopers is in uitvoering;
- verruiming van de afvoercapaciteit van het gemengde rioelstelsel in oost is in voorbereiding en ligt ter besluitvorming voor;
- bij nieuwbouw wordt hemelwater lokaal opgevangen en geïnfiltreerd;
- bij vervanging van riolen wordt een grotere capaciteit teruggelegd;
- bij vervanging wordt daar waar nog een gemengd rioel ligt een gescheiden rioel aangelegd.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Hilversum,
de gemeentesecretaris,

de burgemeester,

mr. C.P. Torres Barrera

dr. ir. G.M. van den Top